Studia Historica Nitriensia 2017 / Supplementum –
mimoriadne číslo časopisu venované životnému jubileu
prof. Petra Romsauera:

SEDEM DECÉNIÍ PETRA ROMSAUERA

Časopis / Review / Zeitschrift
Studia Historica Nitriensia 2017/ ročník 21/Supplementum – mimoriadne číslo časopisu venované životnému jubileu prof. Petra Romsauera: Sedem decénií Petra Romsauera

Vedecká rada časopisu / Scientific Board of the Journal:
prof. Janka Hečková, CSc. – predsedníčka / Editor-in-chief
prof. Jozef Bujna, CSc.; PhDr. Sixtus Bolom-Kotari, PhD. (Historický ústav AV, Česká republika); Mgr. Gabriela Dudeková, PhD. (Historický ústav, Slovenská akadémia vied); doc. PhDr. Ľubica Harbuľová, CSc. (Prešovská univerzita v Prešove); doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD.; Dr. Hab. Marcin Hlebionek (Univerzita v Toruni, Poľsko); prof. PhDr. RNDr. Peter Chrastina, PhD. (Univerzita Tomáša Baťu v Zlíne, Česká republika); doc. PhDr. Peter Ivanič, PhD.; prof. PhDr. Jozef Leikert, PhD. (Historický ústav Slovenskej akadémie vied); doc. PaedDr. Martin Pekár, PhD. (Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach); prof. PhDr. Peter Romsauer, CSc.; prof. PhDr. Egon Wiedermann, CSc.; prof. Márta Font, DrSc. (Univerzita v Pécsi, Maďarsko); prof. Eva Selecká Mârza, PhD. (Univerzita v Alba Iulii, Rumunsko); prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc. (Historický ústav AV, Česká republika)

Recenzenti Supplementa Sedem decénií Petra Romsauera
prof. Jozef Bujna, CSc., doc. PhDr. Noémi Beljak Pažinová, PhD., doc. Mgr. Mária Hajnalová, PhD., Mgr. Zuzana Borzová, PhD., Mgr. Dominik Repka, PhD., Mgr. Jakub Godiš, Mgr. Ladislav Chmelo, Mgr. Matej Styk, Mgr. Katarína Šimunková – Katedra archeológie Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre; PhDr. Vladimír Mitáš, PhD., PhDr. Eva Horváthová, PhD., PhDr. Ondrej Ožďáni, CSc., Mgr. Alena Bistáková, PhD. – Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied v Nitre; Mgr. Radoslav Čambal - SNM-Archeologické múzeum Bratislava; Mgr. Zuzana Zetochová, PhD.; Mgr. Anita Kozubová, PhD.

Publikácia vznikla v rámci riešenia projektu Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR a Slovenskej akadémie vied č. 1/0208/15

Výkonní redaktori / Managing Editors
Noémi Beljak Pažinová, Zuzana Borzová

Adresa redakcie / Editorial Office
Katedra histórie, Hodžova 1, Nitra 949 01; email: shnnitra@gmail.com

Vydavateľ / Publisher
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Trieda Andreja Hlinku 1, Nitra 949 01

Zalomenie / Layout
Noémi Beljak Pažinová, Pavel Albert

Návrh obálky / Cover design
Egon Wiedermann

Jazyková korekcia / Language correction
Mgr. Martina Lukáčová, PhD. – slovenský jazyk
doc. PhDr. Mária Hricková, PhD., doc. Mgr. Mária Hajnalová, PhD. – anglický jazyk

Časopis je databázovaný v:
European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH Plus);
Central and Eastern European Online Library (CEEOL);
The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH);
EBSCOhost;
Humanities – Sozial und Kulturgeschichte (H-Soz-u-Kult).

Dátum vydania: 30. jún 2017

Mimoriadne číslo časopisu Studia Historica Nitriensia, venované životnému jubileu prof. Petra Romsauera
IČO vydavateľa: 00 157 716
Evidenčné číslo MK SR: EV 4615/12
ISSN 1338-7219

OBSAH / CONTENTS / INHALT

BUJNA, Jozef: Jubilantovi....6
BUJNA, Jozef: To the jubilee – celebrant....6

HEČKOVÁ, Janka: Milý jubilant....12
HEČKOVÁ, Janka: Dear jubilee – celebrant....12

TABULA GRATULATORIA....15

Vedecké štúdie / Original Research

BÁTORA, Jozef – TÓTH, Peter – RASSMANN, Knut – MÜLLER-SCHEEβEL, Nils: Vráble-Fidvár – centrálne sídlisko európskeho významu. Osídlenie zo staršej doby bronzovej....19
BÁTORA, Jozef – TÓTH, Peter – RASSMANN, Knut – MÜLLER-SCHEEβEL, Nils: Vráble-Fidvár – central place of the European importance. Settlement from the Early Bronze Age....31

BELJAK PAŽINOVÁ, Noémi – ŠALIOVÁ, Soňa: Zabudnutý cintorín Kakathu objavený?....35
BELJAK PAŽINOVÁ, Noémi – ŠALIOVÁ, Soňa: Kakath forgotten cemetery discovered?....45

BISTÁK, Peter – BORZOVÁ, Zuzana – BORZA, Martin: Porovnanie výsledkov terénnej prospekcie a leteckého laserového skenovania hradiska na Veľkom a Malom Lysci....49
BISTÁK, Peter – BORZOVÁ, Zuzana – BORZA, Martin: Comparing the results of the terrain prospecting and airborne laser scanning of the hillfort on Veľký and Malý Lysec....58

ETTEL, Peter: Höhensiedlungen der Spätbronze- und älteren Eisenzeit an der Saale bei Jena und in Mitteldeutschland....61
ETTEL, Peter: The Late Bronze Age and Early Iron Age hilltop settlements near the river Saale/Jena and in Central Germany....76

GODIŠ, Jakub: K otázke plastickej výzdoby na amforách karpatských mohylových kultúr....79
GODIŠ, Jakub: The question of plastic decoration on the amphora-form ceramic vessels of the Carpathian Tumulus Grave Cultures....90

ILON, Gábor: Skythische Spiralringe oder Piercings aus West-Transdanubien und ihre Symbolik....97
ILON, Gábor: Scythian spiral jewellery or piercings from West-Transdanubia and their symbolic meaning....111

JANÁK, Vratislav: „Skýtská“ militaria z Kotouče u Štramberka a jeho nejbližšího okolí....117
JANÁK, Vratislav: “Scythian” militaria from Kotouč u Štramberka and its nearest surroundings....133

KMEŤOVÁ, Petra: Guláš či stehienko? Zvieracie kostrové zvyšky z halštatských mohýl v Dunajskej Lužnej-Nových Košariskách ako doklad mäsitej stravy?....137
KMEŤOVÁ, Petra: Stew or thigh? Animal skeletal remains from the Early Iron Age barrows in Dunajská Lužná-Nové Košariská as an evidence of meat dishes?....152

NOVINSZKI-GROMA, Katalin: New data on the burial customs in the Early Iron Age on the basis of examples from Northeast-Transdanubia.....155
NOVINSZKI-GROMA, Katalin: Nové dáta o spôsoboch pochovávania v staršej dobe železnej na príkladoch zo severovýchodného Zadunajska.....169

RAJTÁR, Ján – KOLNÍKOVÁ, Eva – KUZMOVÁ, Klára: K osídleniu Chotína v dobe rímskej...173
RAJTÁR, Ján – KOLNÍKOVÁ, Eva – KUZMOVÁ, Klára: The Settlement of Chotín in the Roman Period.....190

REPKA, Dominik: Deponovanie (?) spôn a kruhového šperku v nádobách vo výbave keltských hrobov na území Karpatskej kotliny.....195
REPKA, Dominik: Deposition (?) of fibulae and rings inside vessels in equipment of Celtic graves in the territory of the Carpathian Basin.....207

STYK, Matej: Príspevok k spôsobu pochovávania na pohrebisku z prelomu doby halštatskej a laténskej v Bučanoch.....209
STYK, Matej: Contribution to burying method at the burial ground from the turn of Hallstatt and La Tène period in Bučany.....221

TICHÝ, Radomír – AULICKÁ, Monika – KOVÁŘ, Filip – ŠICHANOVÁ, Petra: Keramický odpad na sídlišti HD/LTA v Tuněchodech u Chrudimi, Česká republika.....223
TICHÝ, Radomír – AULICKÁ, Monika – KOVÁŘ, Filip – ŠICHANOVÁ, Petra: Pottery debris from the HD/LTA site Tuněchody near Chrudim, Czech Republic.....234

VLADÁR, Jozef – WIEDERMANN, Egon: Z pontských stepí na západ – ku karpatským autochtónom.....237
VLADÁR, Jozef – WIEDERMANN, Egon: From the Pontic steppes to the west – to the Carpathian autochthones.....252

ZETOCHOVÁ, Zuzana: Variability of the Vekerzug Culture burials in the Middle Danube Region.....255
ZETOCHOVÁ, Zuzana: Variabilita pohrebov vekerzugskej kultúry v strednom Podunajsku.....265

Prehľadová práca / Review Article

HORŇÁK, Milan: Stav bádania v problematike sídliskových štúdií lužickej kultúry na Slovensku.....269
HORŇÁK, Milan: State of research on the issue of the settlement studies of the Lusatian Culture in Slovakia.....280

MITÁŠ, Vladimír: Slovenské povodie Ipľa v dobe halštatskej (stav výskumu).....283
MITÁŠ, Vladimír: The Slovak territory of the Ipeľ river basin in the Hallstatt Period (State of research).....295

NEVIZÁNSKY, Gabriel – PROHÁSZKA, Péter: Jozef Ľudovít Holuby und die archäologischen Denkmäler von Zemianske Podhradie/Nemespodhragy aus dem Jahr 1881.....297
NEVIZÁNSKY, Gabriel – PROHÁSZKA, Péter: Jozef Ľudovít Holuby a archeologické pamiatky zo Zemianskeho Podhradia z roku 1881.....306

VADAY, Andrea – SZAKOS, Éva: Scythian Period Sites in Nógrád county.....309
VADAY, Andrea – SZAKOS, Éva: Lokality zo skýtskeho obdobia v Novohradskej župe.....319

Materiálová prípadová štúdia / Material Case Study

BOBEK, Pavol – TOČÍK, Anton (†): Eneolitické osídlenie Bukovej.....323
BOBEK, Pavol – TOČÍK, Anton (†): Aeneolithic occupation of Buková.....334

BOUZEK, Jan: Balkánské a řecké kuchyňské nádobí v Pistiru a jinde v Thrákii: místo pyraunů v kuchyni a stolování.....343
BOUZEK, Jan: Balkan and Greek kitchenware in Pistiros and elsewhere in Thrace: pyraunoi in the kitchen and dining.....347

ČAMBAL, Radoslav: Železná dýka typu Gamów trácko-kimerského horizontu zo Slovenska.....349
ČAMBAL, Radoslav: The Gamów type iron dagger of the Thraco-Cimmerian horizon from Slovakia.....354

DAŇOVÁ, Klaudia: Predbežné výsledky výskumu halštatskej osady v Bernolákove.....357
DAŇOVÁ, Klaudia: Preliminary results of the Hallstatt Age settlement excavation in Bernolákovo.....364

CHMELO, Ladislav – ŠEBESTA, Bohuslav – ŠÚTOR, Marek – ŽÁK MATYASOWSZKY, František: Eneolitické obytné objekty z Dolných Naštíc.....371
CHMELO, Ladislav – ŠEBESTA, Bohuslav – ŠÚTOR, Marek – ŽÁK MATYASOWSZKY, František: Aeneolithic housing features from Dolné Naštice.....380

JÁKY, András: A remarkable Early Iron Age grave from Szólád-Kertek mögött.....381
JÁKY, András: Pozoruhodný hrob zo staršej doby železnej zo Szólád-Kertek mögött.....391

KOTOROVÁ-JENČOVÁ, Mária: Výšinné sídlisko gávskej kultúry v Sedliskách-Podčičve.....397
KOTOROVÁ-JENČOVÁ, Mária: Upland settlement of the Gáva Culture in Sedliská-Podčičva.....406

KOZUBOVÁ, Anita – BIELICH, Mário – BISTÁKOVÁ, Alena – MILOVÁ, Beáta: Sídlisko vekerzugskej kultúry v Lužiankach pri Nitre.....411
KOZUBOVÁ, Anita – BIELICH, Mário – BISTÁKOVÁ, Alena – MILOVÁ, Beáta: Vekerzug Culture settlement in Lužianky near Nitra.....427

KUZMOVÁ, Klára: Decorated Central Gaulish Terra Sigillata from Chotín.....437
KUZMOVÁ, Klára: Reliéfne zdobená stredogalská terra sigillata z Chotína.....442

KVIETOK, Martin: Výskum v lokalite Ľubietová-Vysoká.....445
KVIETOK, Martin: Verifying excavation on the site Ľubietová-Vysoká.....457

PATAY, Róbert – SCHOLTZ, Róbert G. – SCARD, Alexandra: Scythian Age quiver mount from the outskirts of Gyömrő (Hungary).....469
PATAY, Róbert – SCHOLTZ, Róbert G. – SCARD, Alexandra: Kovanie tulca zo skýtskeho obdobia z okolia Gyömrő (Maďarsko).....477

ŠIMUNKOVÁ, Katarína – VANGĽOVÁ, Terézia: Sídliskový objekt maďarovskej kultúry z Veľkej Mane.....481
ŠIMUNKOVÁ, Katarína – VANGĽOVÁ, Terézia: Settlement feature of the Maďarovce Culture from Veľká Maňa.....489

VELIAČIK, Ladislav: Depot náramkov z Nitrianskych Sučian, okr. Prievidza.....495
VELIAČIK, Ladislav: A hoard of bracelets from Nitrianske Sučany, Prievidza district.....503

Publikačná etika časopisu Studia Historica Nitriensia / Publication Ethics of the Studia Historica Nitriensia Journal / Veröffentlichung Ethik des Zeitschrifts Studia Historica Nitriensia.....507

Pokyny pre autorov/Instructions for the authors/Hinweise für Autoren 511

VÝŠINNÉ SÍDLISKO GÁVSKEJ KULTÚRY V SEDLISKÁCH-PODČIČVE

Mária KOTOROVÁ-JENČOVÁ

KOTOROVÁ-JENČOVÁ, Mária. Upland settlement of the Gáva Culture in Sedliská-Podčičva. The contribution presents an upland settlement of the Čičva Castle hill in the cadastre of the village Sedliská (district Vranov nad Topľou). It deals with a minor excavation in the north-west part of the hill, north--west from the castle area (position 6). There were traces of 4 structures, a double-pole line and a rampart, which was slightly researched through sections in 1994-1995. No settlement structure was uncovered as a unit. Results of the excavation have proved the settlement existed in its economic accustomed manner. Chronological categorization is not unambiguous. It is dated, from the preliminary analyses, to the end of the younger and the beginning of the Late Bronze Age. In the framework of the Gáva Culture in Eastern Slovakia we can speak about its second stage (Ha A-Ha B).

Keywords: Upland settlement, Gáva Culture, Late Bronze Age (stages Ha A-Ha B);

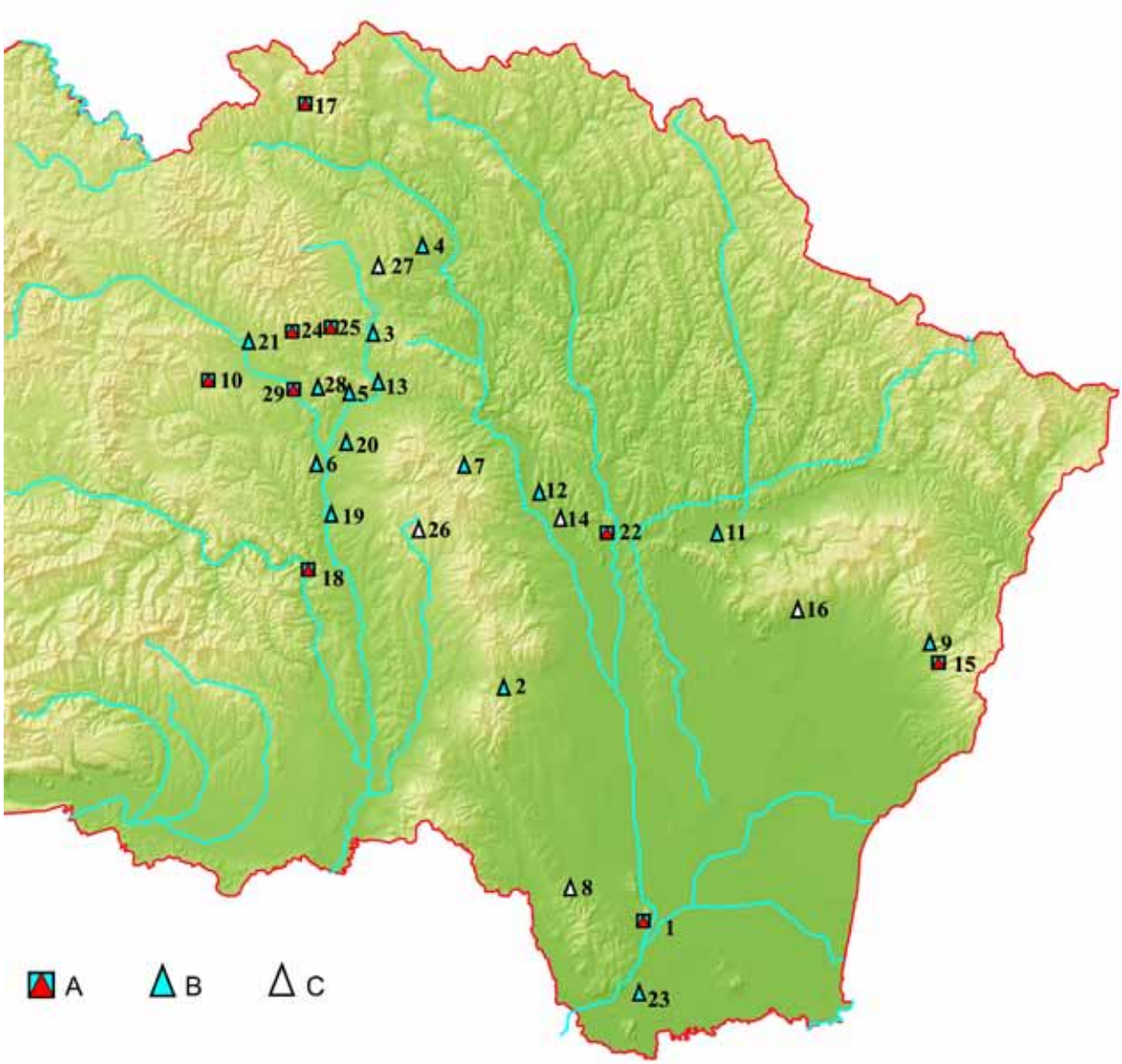
Kľúčové slová: výšinné sídlisko, gávska kultúra, neskorá doba bronzová (stupne Ha A-Ha B);

ÚVOD

Prvotným impulzom na osídľovanie polôh, ktoré sú vzhľadom na okolitý terén dominantné, bola zjavná snaha o kontrolu nad územím, a to najmä z hľadiska bezpečnosti a ochrany pred možným ohrozením. Existencia výšinných sídlisk sa preto všeobecne považuje za signál vážnych spoločenských a ekonomických zmien zahrňujúcich politické a s tým súvisiace vojenské nepokoje a pokračujúcu spoločenskú diferenciáciu. Celkom výnimočné postavenie má výšinná poloha ako kultové miesto. Pre gávsku kultúru je osídľovanie výšinných polôh a ich opevňovanie jedným z príznačných prejavov, avšak bližšej špecifikácii tohto významného fenoménu v prostredí východného Slovenska bráni nízka miera preskúmania takýchto lokalít. Väčšina z takmer 30 evidovaných výšinných sídlisk pripisovaných kultúre Gáva (obr. 1) je známa len na základe zberových nálezov, prípadne z krátkodobých výskumov, pričom často ide o polykultúrne náleziská (*Demeterová 1983*; *Kotorová-Jenčová 2015*). Chronologické a kultúrne závery sú preto v mnohých prípadoch príliš hypotetické.

Príspevok prezentuje osídlenie výšinnej polohy Čičvianskeho hradného kopca v katastri obce Sedliská (okr. Vranov nad Topľou), ktoré je jediným skúmaným výšinným sídliskom na strednej a hornej Ondave.

Výskum tejto významnej archeologickej lokality prebiehal s prestávkami v rokoch 1987 – 2004 na deviatich polohách (obr. 2). Nachádza sa na pravom brehu Ondavy s výrazným strategickým postavením v okolitej krajine. Nepopierateľné výhody kopca v bezprostrednej blízkosti vodného toku, s otvoreným výhľadom na juh a východ a so severnou stranou chránenou pokračujúcim hrebeňom Mernickej pahorkatiny nad prielomovým tokom Ondavy, využili ľudia už v mladšej dobe kamennej (ľud s východnou lineárnou keramikou). Po osídlení v mladšej dobe bronzovej sa tu stretávame s dokladmi keltskej prítomnosti v strednej dobe laténskej (LTC1-LTC2) a so zatiaľ skromne doloženým slovanským osídlením (8. – 9. storočie), ktoré pravdepodobne dokonale pochoval pod silnými deštrukčnými vrstvami stredoveký hrad Čičva (Čičava). Ten bol postavený začiatkom 14. storočia (možno

Obr. 1. Výšinné sídliská gávskej kultúry v slovenskom hornom Potisí. 1. Brehov, okr. Trebišov; 2. Dargov, okr. Trebišov; 3. Demjata, okr. Prešov; 4. Dubinné, okr. Bardejov; 5. Fintice, okr. Prešov; 6. Haniska, okr. Prešov; 7. Hermanovce nad Topľou, okr. Vranov nad Topľou; 8. Hrčeľ, okr. Trebišov; 9. Choňkovce, okr. Sobrance; 10. Jarovnice, časť Močidľany, okr. Sabinov; 11. Jasenov, okr. Humenné; 12. Jastrabie nad Topľou, okr. Vranov nad Topľou; 13. Kapušany, okr. Prešov; 14. Komárany, okr. Vranov nad Topľou; 15. Koňuš, okr. Sobrance; 16. Kusín, okr. Sobrance; 17. Nižný Tvarožec, okr. Bardejov; 18. Obišovce, okr. Košice-vidiek; 19. Petrovany, okr. Prešov; 20. Prešov, časť Šalgovík, okr. Prešov; 21. Sabinov, okr. Sabinov; 22. Sedliská, časť Podčičva, okr. Vranov nad Topľou; 23. Somotor, okr. Trebišov; 24. Šarišské Sokolovce, okr. Sabinov; 25. Terňa, okr. Prešov; 26. Tuhrina, okr. Prešov; 27. Tročany, okr. Bardejov; 28. Veľký Šariš, poloha Hradný vrch, okr. Prešov; 29. Veľký Šariš, časť Kanaš, okr. Prešov. A – hradisko; B – výšinné sídlisko; C – otázne.
Autori: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

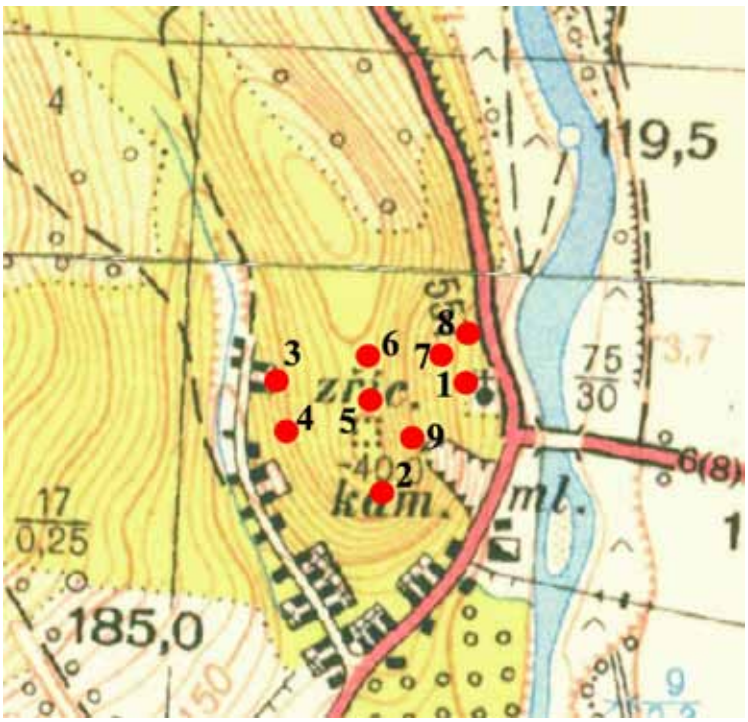
na mieste predchádzajúceho včasnostredovekého hradiska) ako strážny hrad nad cestou do Poľska, čím si vyslúžil aj jedno z pomenovaní Porta Polonica (*Kotorová-Jenčová 2014*).

Najrozsiahlejšie osídlenie polohy registrujeme v mladšej dobe bronzovej. V tomto období boli osídlené všetky skúmané polohy, t. j. svahy kopca a pokiaľ vieme v súčasnosti doložiť aj návršie, minimálne v priestore neskoršieho severozápadného predhradia. Na najvyššie položenej polohe – v mieste horného hradu – sa výskum zatiaľ nerealizoval. Hrad, ktorého malebné ruiny tu dodnes stoja, bol zámerne deštruovaný v roku 1711 ako sídlo

protihabsburských povstalcov. Suťová vrstva, hrubá miestami vyše 5 m, spôsobila, že sa k výskumu tejto polohy doteraz nepristúpilo. Osídlenie v dobe bronzovej zasahuje ďaleko na sever po hrebeni. Doterajšie sondy nezachytili sterilný priestor, preto v súčasnosti nepoznáme jeho severnú hranicu. Najpočetnejšie nálezy sú na východnom a juhozápadnom svahu, na exponovaných polohách najvhodnejších na osídlenie vo vzťahu k prírodným podmienkam, k obchodnej ceste a do istej miery i k strategickému významu polohy, i keď tu je, prirodzene, najvhodnejším miestom vrchol kopca (*Kotorová-Jenčová 2010*, 360-362, obr. 1-3).

OPIS NÁLEZOVEJ SITUÁCIE

V príspevku sa venujeme plošne neveľkému výskumu v severozápadnej časti návršia kopca, severozápadne od hradného areálu (poloha 6). V rokoch 1994 – 1995 sa tu zachytili stopy 4 objektov, dvojitej línie kolov a narezal sa val. Ani jeden zo sídliskových objektov sa nepodarilo odkryť v celosti – buď pre obmedzenia plochy výskumu alebo preto, že sa okraje objektu strácali v dôsledku konfigurácie terénu či mladších zásahov. Predpokladali sme, že mimo areálu hradu bude priestor nenarušený stredovekými stavebnými zásahmi, čo sa naplnilo len čiastočne. Štruktúra vrstiev nad výplňou objektov ukazuje, že tu v stredoveku došlo k úpravám terénu, keď sa časť výplne objektov narušila a roztiahla po okolitom teréne. V tejto svetlejšej kultúrnej vrstve sa okraje pravekých objektov strácajú. Musíme preto prijať skutočnosť, že zachytené objekty sú len najspodnejšou časťou pôvodných, zrejme obytných objektov a ich súčastí.

Obr. 2. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov nad Topľou – skúmané polohy: 1. cintorín v miestnej časti Podčičva, východný svah, n. v. 144-151 m. Zachytená premiešaná kultúrna vrstva (mladšia doba bronzová, latén) hrubá až 110 cm, mazanicové závaly, kamenné deštrukcie, tri zásobné jamy, objekt s kolovou konštrukciou nepravidelného obdĺžnikového tvaru a kolové jamy patriace dvom ďalším objektom. Bohatý materiál predstavuje keramika (črepy hrncovitých, amforovitých, miskovitých tvarov, šálok s plastickou, rytou a žliabkovanou výzdobou), kamenná a keramická plastika v tvare ľudskej nohy, bronzový kosáčik s bočným tŕňom, fragmenty odlievacej formy, zvieracie kosti; 2. Panská lúčka, juhovýchodný svah, pod vrcholom kopca. Zachytená sypká premiešaná kultúrna vrstva s nálezmi keramiky (mladá doba bronzová, doba laténska, včasný stredovek); 3. – 4. západný svah kopca – súkromné záhrady. Objavené tri prepálené útvary – pece – umiestnené v poloblúku pri jame nepravidelného oválneho tvaru, premiešaná kultúrna vrstva s nálezmi keramiky, praslenov a archeobotanických zvyškov; 5. Dolný hrad – kovolejárska dielňa s ohniskom a pecou, v ktorej sa obohacoval bronz o olovo (stredovek/novovek); 6. vrchol kopca, severozápadné predhradie, 195–210 m n. m. – popis objektov v príspevku; 7. – 8. severne od cintorína, nad cestou Vranov – Stropkov. Zachytené štyri zahĺbené objekty. Veľkosťou a vnútorným vybavením je výnimočný objekt 1/96 s kamenným ohniskom. Nálezy fragmentárnej keramiky a miniatúrnej nádobky; 9. východne od východnej bašty hradu. V narušenej kultúrnej vrstve popri stredovekom a laténskom materiáli sa našla tiež keramika z doby bronzovej (v súbore aj miniatúrna nádobka). Autor: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

Objekt 1/94

Je najúplnejšie odkrytým objektom. Ide o časť chaty, s výrazným okrajom zo západnej strany, pričom smerom na východ sa ohraničenie strácalo v okolitom teréne. Objekt mal pomerne rovné dno s trochu viac zahĺbenou centrálnou časťou. Max. rozmery identifikovanej časti objektu sú 2,9 m × 2,4 m, max. zahĺbenie 1,15 m, a to v južnej časti objektu, kde sa našla interiérová jama, zrejme so zásobnou funkciou. Zahĺbenie zvyšnej časti objektu od súčasnej úrovne bolo v rozmedzí 0,8 – 0,95 m. Nad výplňou objektu sa nachádzala svetlohnedá narušená vrstva a nad ňou povrchová lesná zemina. Na juhozápadnom okraji objektu sa identifikovala kolová jamka. Ďalšie jamky sa nezistili (obr. 3: dole).

Objekt 2/94

Zistený bol severozápadne od objektu 1/94 a bol odkrytý tiež iba čiastočne. Interpretovaný je ako exteriérová zásobná jama. Max. zahĺbenie jamy od dnešnej úrovne bolo 1,04 m, zahĺbenie do podložia 0,45 m (obr. 3: hore).

Severozápadne od oboch objektov sa zistila dvojitá oblúkovitá línia kolových jám (s priemerom jamiek od 0,28 do 0,4 m), pri ktorej sa ako interpretačná možnosť ponúka ochranná bariéra – druh palisádovej ohrady (obr. 3: hore). Jamky sa nachádzali pod vrstvou kultúrnej hnedej zeminy s občasným výskytom materiálu, na ktorej ležala svetlejšia vrstva s výskytom kameňov a nad ňou vrstvička lesnej zeminy. Južne od línie jamiek bola zachytená časť ohniska (obr. 3: 6).

Východne od popísaných objektov boli nájdené ďalšie dva neúplné objekty.

Objekt 2/95

Objekt 2/95 ležal východne od dvojitej línie kolových jám. Zachytila sa z neho iba úzka časť v max. dĺžke 2,8 m. Pri západnej stene sondy bol zahĺbený až na úroveň 1,5 m, ale východným smerom dosahoval hĺbku cca 0,95 m od dnešnej úrovne. Nad výplňou objektu sa nachádzala tak, ako na celej ploche sondy tmavšia kultúrna vrstva s občasným výskytom nálezov, nad ňou svetlejšia zemina a vrstvička povrchovej lesnej zeme.

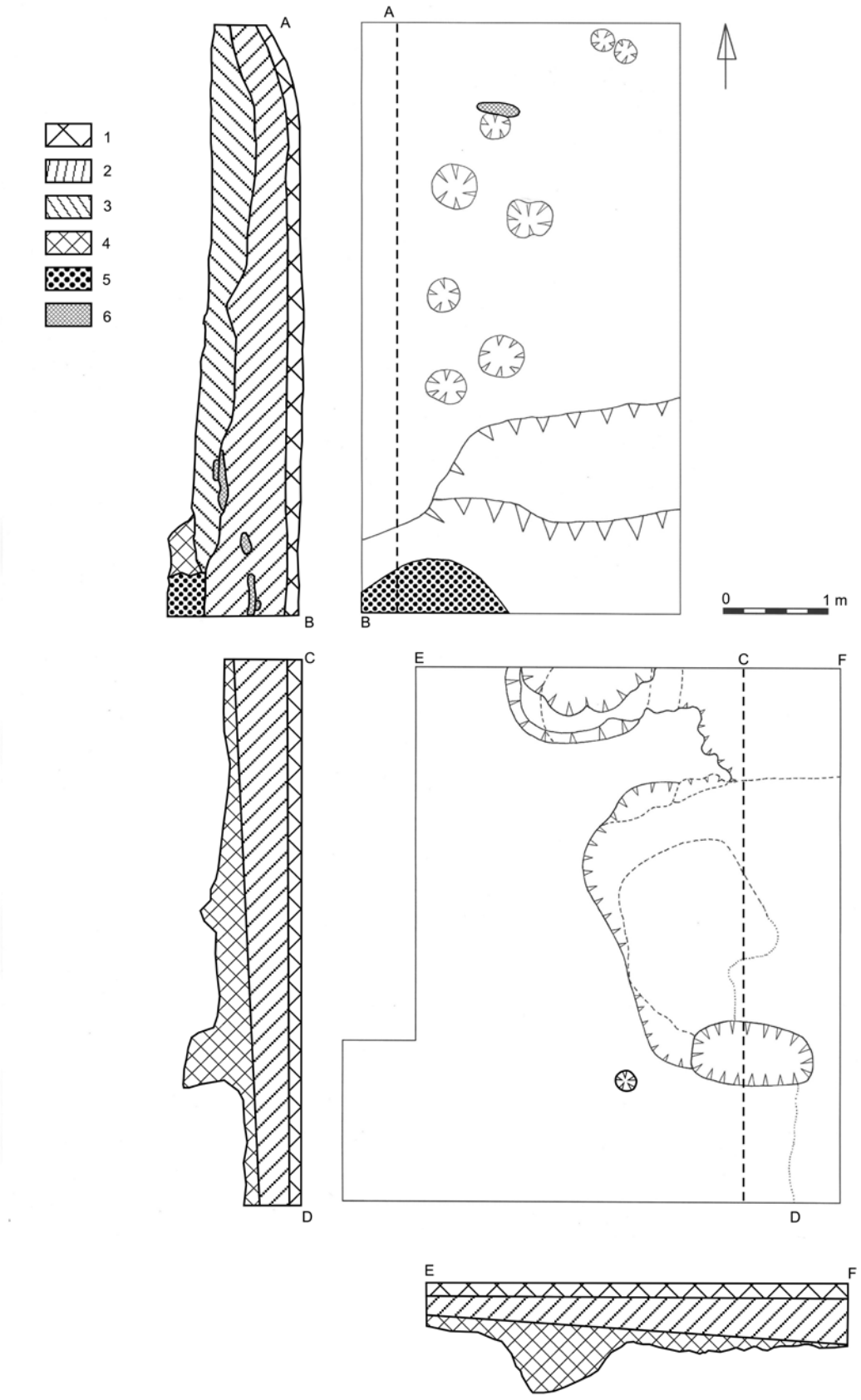
Objekt 1/95

Severne od objektu 2/95 bola komplikovaná situácia rozsiahleho objektu 1/95 (obr. 4), orientovaného dlhšou osou v smere S-J, s výrazným výbežkom na východnej strane. V interiéri objektu sa nachádzala pomerne členitá dlážka a niekoľko kolových jamiek. Objekt bol v južnej časti výrazne narušený kamenárskou činnosťou v stredoveku/novoveku. Našli sa tu fragmenty polookpracovaných architektonických kamenných článkov, vrstvy kamenárskeho odpadu a ohniská. Objekt má maximálnu šírku spolu s výbežkom 5,2 m, jeho dĺžka je neznáma. Dĺžka zachovanej časti je viac ako 6 m. Max. zahĺbenie od súčasnej úrovne je 2 m, pričom výplň objektu dosahuje hrúbku 0,55 – 0,7 m. Nad ňou sa nachádza hnedá kultúrna vrstva, narušená v južnej časti vrstvou s kamenárskym odpadom, nad ňou je svetlejšia zemina s lesným povrchovým krytom.

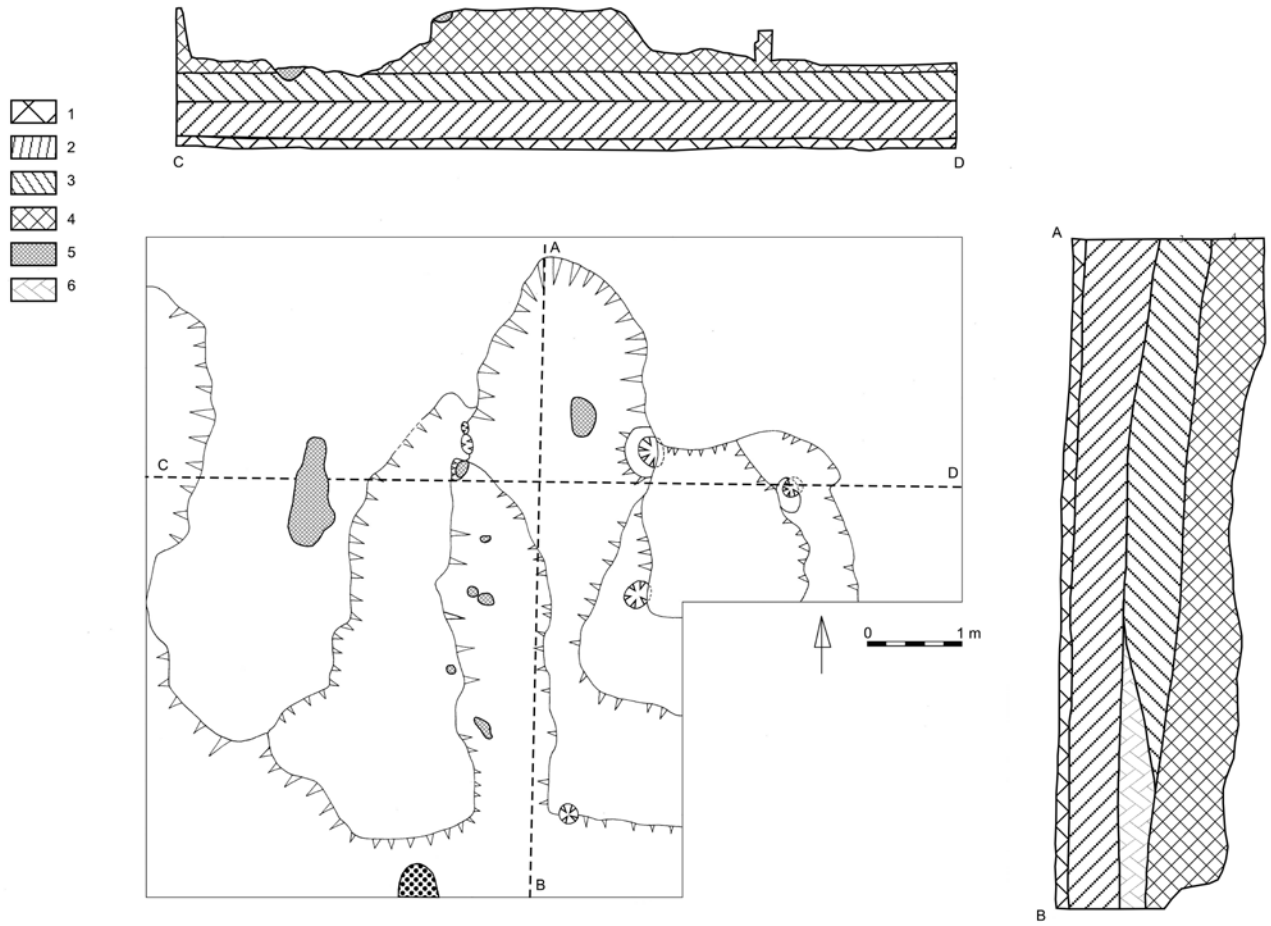
Interpretácia objektu je pre jeho fragmentárnosť a výrazné narušenie v stredoveku/novoveku iba hypotetická. Rozsiahlosťou, pomerne rovným dnom a zistenými kolovými jamkami evokuje obytnú alebo hospodársku funkciu.

Objekt „val“

V teréne je sledovateľný val zo severozápadnej, najľahšie prístupnej strany. Pri jeho narezaní sa zistilo kamenné jadro a hlinitý plášť (obr. 5). Násyp dosahoval v čase výskumu výšku 2 – 2,3 m nad okolitým terénom. Jadro valu tvorili masívne kamene prekryté tmavou vrstvou obsahujúcou menšie kamene. V profile valu boli sledovateľné minimálne tri úpravy násypu,

Obr. 3. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov n. T. Objekt 1/94 (dole), 2/94 (hore) a dvojitá línia kolových jám. 1 – povrchová lesná zemina; 2 – svetlohnedá narušená vrstva; 3 – tmavohnedá vrstva s vyšším výskytom nálezov; 4 – výplň objektu; 5 – stopy ohniska; 6 – kameň. Autori: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

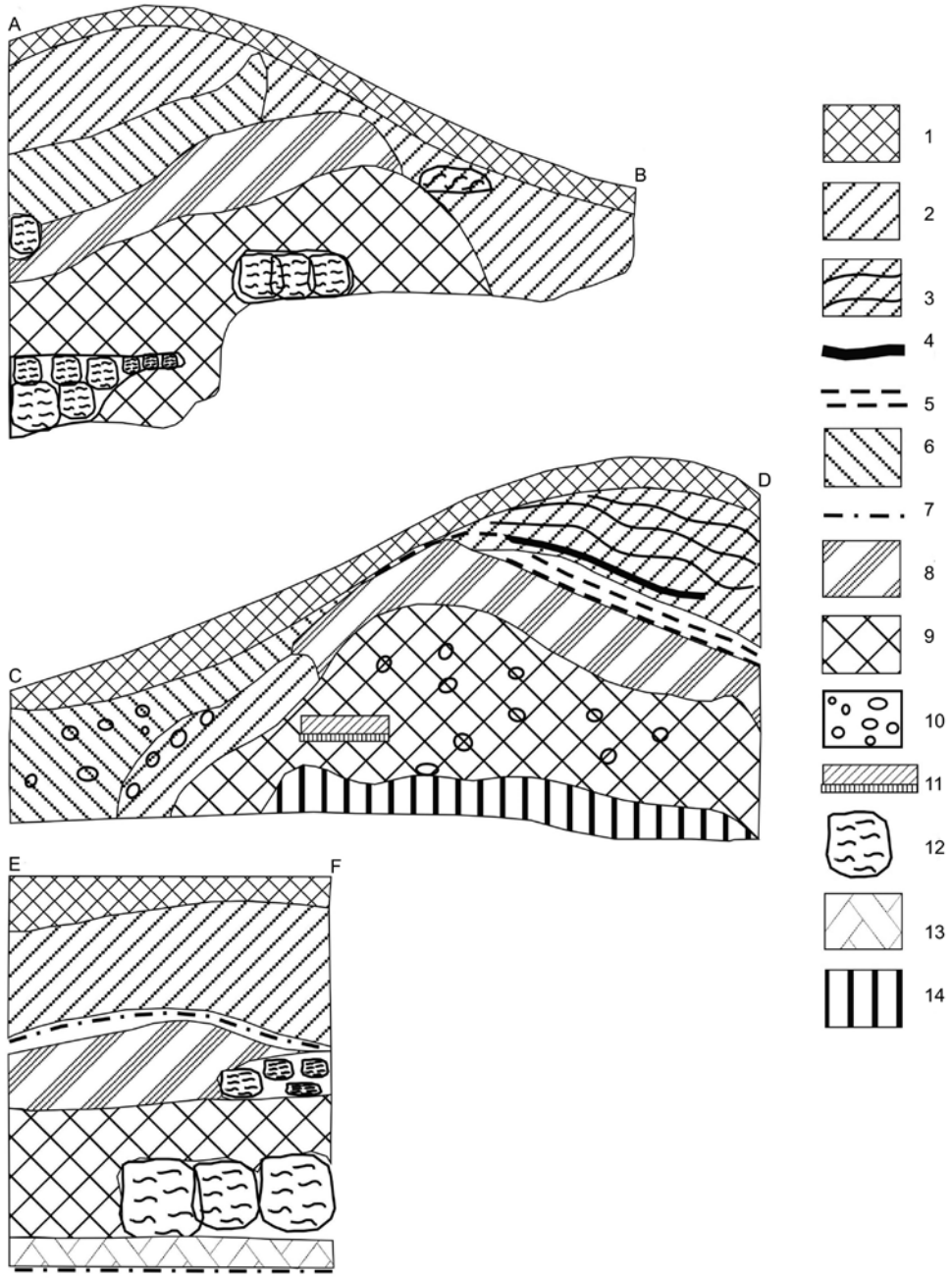

Obr. 4. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov n. T. Objekty 1/95. 1 – povrchová lesná zemina; 2 – svetlohnedá narušená vrstva; 3 – tmavohnedá vrstva s vyšším výskytom nálezov; 4 – výplň objektu; 5 – kameň; 6 – kamenistá vrstva – pozostatok kamenárskej činnosti v stredoveku/novoveku. Autori: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

predstavované tmavou vrstvou s kameňmi, hlinitou žltohnedou vrstvou a svetlohnedou vrstvou prekrytou lesným hlinitým krytom. Predpokladáme, že val bol postavený v dobe bronzovej. Mohol však byť využitý aj v ďalších obdobiach (laténskom a včasnostredovekom). Výsledky malej sondáže neumožnili presnejšie datovať prestavby valu. Je tu nevyhnutný rozsiahlejší výskum. Vzhľadom na konfiguráciu terénu je veľmi pravdepodobné, že tak ako v stredoveku bolo severozápadné predhradie len vysunutým obranným a výrobným priestorom hradu, tak aj v dobe bronzovej sa centrum hradiska nachádzalo na neskoršom hornom hrade, strategicky najbezpečnejšom mieste, a dostupný skúmaný priestor je iba severozápadným okrajom centrálneho priestoru hradiska.

V porovnaní s osídlením na svahoch kopca bola na severozápadnom predhradí menej výrazná kultúrna vrstva a chudobnejší nálezový materiál. Napriek tomu, na základe doterajších poznatkov a vyššie popísaných objektov, možno usudzovať, že táto poloha nebola využívaná iba ako refúgium v čase nebezpečenstva, ale že tu jestvovalo stále sídlisko s bežným hospodárskym životom. Potvrdením je popri identifikovaných častiach objektov aj skladba materiálu, kde sa spolu s bežnou kuchynskou a stolovou keramikou objavujú aj doklady výrobnej činnosti ako zlomky tkáčskych závaží a prasleny (tab. I: 4, 5, 11).

Chronologické zaradenie hradiska v Sedliskách-Podčičve nie je jednoznačné, ale predbežná analýza materiálu poukazuje na záver mladšej a počiatok neskorej doby bronzovej. I keď sa v materiáli z kultúrnej vrstvy výnimočne objavujú aj archaické prvky, ako je plošné vodorovné žliabkovanie hrdla amfory (tab. I: 15), v rámci členenia gávskej kultúry na východnom

Obr. 5. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov n. T. Rez valom. A-B – severný profil; C-D – južný profil; E-F – západný profil. 1 – povrchová lesná zemina; 2 – svetlohnedá vrstva; 3 – svetlohnedá zemina so slabo zreteľnými tmavšími pásmi; 4 – tmavá (čierna) vrstvička; 5 – svetlejšia, oddeľujúca vrstvu 3 a 8; 6 – žltohnedá vrstva; 7 – tmavšia, nevýrazná vrstvička; 8 – tmavá, s obsahom kameňov; 9 – tmavá (čierna) kultúrna vrstva – hlinité jadro valu; 10 – menšie kamene vo vrstvách; 11 – prepálená mazanica; 12 – kamenné jadro valu, kamene; 13 – tmavá, málo odlíšená od vrstvy 9; 14 – ílovité podložie. Autori: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

Slovensku môžeme hovoriť o jej 2. (mladšom) stupni. Je to nateraz pomerne široko chápaný stupeň (Ha A-Ha B), čo odráža plynulý vývoj kultúry a dlhodobé prežívanie početných keramických tvarov (*Demeterová 1986*; *Kotorová-Jenčová 2010*, 376, 377). Z typických prejavov sledujeme v materiáli šikmé a zvislé súvislé žliabkovanie tela na fragmentoch amforovitých váz (tab. I: 18, 19), rytý ornament na amforkách (tab. I: 3, 10), misky s lištovite formovaným okrajom (tab. I: 12) a častý výskyt esovite profilovaných hrncov s rôzne formovanými výčnelkami (tab. III: 1 – 3). Z mladších prvkov sa začínajú objavovať amfory s nízkym baňatým

telom a uchom na pleciach, resp. na vydutine, súdkovité hrnce (tab. III: 6) a hrnce s prstovaným zosilneným okrajom (tab. I: 6, 7; III: 5). Vo výzdobe amforovitých tvarov sa viac uplatňujú doplnkové výzdobné motívy – zväzky žliabkov, poloblúky, jamky, plastické rebrá (tab. I: 1, 2, 16, 17, 20, 21).

V materiáli získanom na hradisku sa popri bežnom keramickom riade objavujú aj miniatúrne nádobky – na danej polohe dve mištičky, črepy z malého hrnčeka a antropomorfná nôžka zvláštnej nádoby (tab. II: 2 – 5), ktoré poukazujú na možný súvis s kultovými praktikami. V gávskej kultúre sa objavujú miniatúry nádob na sídliskách ako nie početný, ale ani nijako zvlášť výnimočný nález (*Béreš/Tomášová 1991*, 28; *Kemenczei 1984*, Taf. CXXIX: 14, 15, 18; *Tomášová 1990*, 161). Pôvod miniatúrnych nádobiek z oblasti poľských Karpát, z Ladzinu a Sanoku hľadá M. Gedl v prostredí Karpatskej kotliny v období BB2-BC1-BD (II, resp. začiatok III). Pripúšťa, že môže ísť o vplyvy z prostredia otomanskej kultúry, kultúry Suciu de Sus i pilinskej, t. j. kultúr, ktoré predchádzali kultúre Gáva (*Gedl 1998*, 72-74, tab. XXVI: 5; XXXIV: 1).

Kultové pozadie pripúšťame aj pri fragmente nádoby s osobitným výzdobným prvkom – motívom pripomínajúcim vyobrazenie vodných vtákov (tab. II: 8). Pre jednoznačnú interpretáciu tohto motívu a jeho spojenie so symbolikou vodných vtákov nemáme okrem nálezu z Terne (*Budinský-Krička/Miroššayová 1992*, tab. IX: 19; XII: 7) v materiáli východného Slovenska dostatočnú oporu. Podporným argumentom môže byť použitie tejto symboliky na bronzových predmetoch mladšej doby bronzovej v sledovanom regióne (Marhaň, Veľký Šariš).

Výnimočne sa na hradisku našla bronzová pukličkovitá nášivka (tab. II: 1). Ide o priebežný tvar, ktorý neumožňuje presnejšie datovanie.

VYHODNOTENIE

Impulzy na výstavbu hradísk, podobne ako dôvody ich zániku pri súčasnom stave výskumu nemôžeme uspokojivo vysvetliť. V severovýchodnej časti Karpatskej kotliny sa fenomén hradísk dáva obyčajne do súvisu s vnútornou krízou spoločensko-politických pomerov a s vonkajším faktorom – vpádmi východoeurópskych nomádov a chronologicky sa kladie do záveru doby bronzovej a začiatku doby halštatskej (Ha B3-Ha C) (*Chochorowski 1989*, 95; *1992*, 15; *2015*, 257-259). Vnútorné napätie, vonkajší nepriateľ a psychológia strachu vôbec je oprávnenou interpretačnou možnosťou pri hodnotení výšinných polôh v neprístupných terénoch s nevýraznými stopami osídlenia. Rovnako je opodstatnené hodnotenie hradísk zo záveru doby bronzovej a počiatku doby halštatskej ako reakcie na silnejúci tlak vonkajšieho nepriateľa a úpadok vlastných sídelných štruktúr. Hradisko v Sedliskách-Podčičve, ako naznačujú prezentované objekty a skladba nálezového materiálu, však nemožno považovať za refúgium, ani za prejav úpadku kultúry. Snáď aj preto, že ide o výšinnú polohu iba vzhľadom na okolitý terén, relatívne dobre prístupnú, bola využiteľná a aj využívaná v zmysle normálneho hospodárskeho fungovania. Navyše, ako ukázala predbežná analýza materiálu, poloha bola osídlená v mladšom stupni súčasného členenia gávskej kultúry (Ha A-Ha B), charakterizovanom rozkvetom a hospodárskou prosperitou. V takomto kontexte možno hradisko v Sedliskách-Podčičve hodnotiť ako prejav stabilizovanej situácie, kultúrneho rozmachu, prenikania do stále severnejších a hornatejších terénov a azda tiež ako pokus o centralizovanie istého regionálneho vplyvu. Podstatnú úlohu pri situovaní hradiska zohrávala aj v tomto prípade strategická výhodnosť, ale hradisko na vrchole kopca, rovnako ako sídlisko (sídliská) na jeho svahoch, mohlo vzhľadom na priaznivú konfiguráciu terénu plniť aj výrobnú a zrejme tiež kultovú funkciu. Treba tiež uviesť, že na hradisku sme doteraz nezistili stopy katastrofického zániku, kým na východnom svahu kopca boli na viacerých miestach sledované stopy požiaru detekované silnými zoskupeniami mazanice a prepálených plôch (*Kotorová-Jenčová 2010*, 362).

Domnievame sa, že v slovenskom hornom Potisí je opodstatnené uvažovať o dvoch horizontoch hradísk v mladšej a neskorej dobe bronzovej, pričom starší horizont odráža obdobie

kultúrneho rozmachu a motivácia budovania hradísk nemôže bezprostredne súvisieť s defenzívnym postojom voči nebezpečenstvu. Mladší horizont spadá do záveru doby bronzovej a začiatku doby halštatskej a v tomto prípade je zrejmou reakciou na ohrozenie civilizácie popolnicových polí. Ani tu však nemožno situáciu zjednodušovať, pretože v závere doby bronzovej v regióne registrujeme aj prosperujúce otvorené nížinné sídliská (Nižný Hrušov, Vlača) situované na terasách riek, ktoré vykazujú silnejúce prejavy vplyvov zo susedných i vzdialenejších kultúrnych oblastí, ale už len na základe ich situovania v otvorenom priestore tu ťažko možno hovoriť o úpadku či defenzíve a strachu (*Kotorová-Jenčová 2003*; *2004*). Objasnenie problematiky datovania a bližšej charakteristiky výšinných sídlisk gávskej kultúry na východnom Slovensku, a tým aj lepšieho pochopenia procesov, ktoré viedli k ich vzniku a dôvodov ich zániku môže v konečnom dôsledku priniesť iba ďalší výskum konkrétnych, v súčasnosti často len diskutabilne doložených lokalít, evidovaných ako gávske výšinné sídliská.

LITERATÚRA

Béreš/Tomášová 1991 – J. Béreš/B. Tomášová: Druhá etapa záchranného výskumu v Prešove. Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku 1989, 1991, 28, 29.

Budinský-Krička/Miroššayová 1992 – V. Budinský-Krička/E. Miroššayová: Terňa-Lysá Stráž – sídlisko z doby bronzovej a halštatskej (Pokus o chronologické a kultúrne určenie), Slovenská archeológia 40/1, 1992, 47-76.

Demeterová 1983 – S. Demeterová: Hradiská kultúry Suciu de Sus a Gáva. Archeologické Rozhledy 35, 1983, 33-38.

Demeterová 1986 – S. Demeterová: Počiatky gávskej kultúry na východnom Slovensku. Slovenská archeológia 34/1, 1986, 97-131.

Gedl 1998 – M. Gedl: Młodsza epoka brązu we wschodniej części polskich Karpat. Kraków 1998, 299 s.

Chochorowski 1989 – J. Chochorowski: Zur Genese und Funktion der befestigten Siedlungen der Gava Kultur (Ein Diskussionsbeitrag). In: Studia nad grodami epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w Europie Środkowej. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1989, 85-97.

Chochorowski 1992 – J. Chochorowski: Europa środkowa na przełomie epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. In: Ziemie polskie we wczesnej epoce żelaza i ich powiązania s innymi terenami. Rzesów 1992, 9-21.

Chochorowski 2015 – J. Chochorowski: Późnobrązowe osiedla obronne w północno-wschodniej części Kotliny Karpackiej – główne problemy badań. In: J. Gancarski (ed.): Pradziejowe osady obronne w Karpatach. Krosno 2015, 245-272.

Kemenczei 1984 – T. Kemenczei: Die Spätbronzezeit Nordostungarn. Budapest 1984, 430 S.

Kotorová-Jenčová 2003 – M. Kotorová-Jenčová: Sídlisko zo záveru doby bronzovej v Nižnom Hrušove. Východoslovenský pravek 6, 2003, 125-143.

Kotorová-Jenčová 2004 – M. Kotorová-Jenčová: Archeologické výskumy Vlastivedného múzea v Hanušovciach nad Topľou v r. 2003. Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku 2003, 2004, 98, 99.

Kotorová-Jenčová 2010 – M. Kotorová-Jenčová: Severovýchodné Slovensko v období popolnicových polí. In: J. Gancarski (ed.): Transkarpatskie kontakty kulturowe w epocie kamienia, brązu i wczesnej epoce żelaza. Krosno 2010, 353-392.

Kotorová-Jenčová 2014 – M. Kotorová-Jenčová: Porta Polonica – hrad Čič(a)va v Sedliskách (okr. Vranov nad Topľou). In: J. Gancarski (ed.): Zamki w Karpatach. Krosno 2014, 365-385.

Kotorová-Jenčová 2015 – M. Kotorová-Jenčová: Výšinné sídliská gávskej kultúry v slovenskom hornom Potisí. In: J. Gancarski (ed.): Pradziejowe osady obronne w Karpatach. Krosno 2015, 273-294.

Tomášová 1990 – B. Tomášová: Záchranný výskum v Prešove. Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku v roku 1988, 1990, 161.

RESUMÉ

Upland settlement of the Gáva Culture in Sedliská-Podčičva

The contribution presents an upland settlement of the Čičva Castle hill in the cadastre of the village Sedliská (district Vranov nad Topľou). It is one of a few searched upland sites in the Ondava River catchment, which has a strategic location in the surrounding landscape. The contribution deals with a small excavation in the north-west part of the hill – north-west from the castle area (position 6). There were traces of 4 structures, a double-pole line and a rampart, which was slightly cut in 1994-1995. No settlement structure was uncovered as a unit.

Results of the excavation have proved the settlement existed in its economic accustomed manner. Identified structures and also composition of materials proves it - common kitchen ceramics, together with table wares, but also proofs of production activity – fragments of loom weights and whorls.

Chronological categorization of the Sedliská-Podčičva settlement is not unambiguous. It is dated, from the preliminary analyses, to the Late Bronze Age. In the framework of the Gáva Culture in Eastern Slovakia we can speak about its second stage (Ha A-Ha B).

In the north-east part of the Carpathians, the phenomenon of settlements is related to an internal crisis of social and political relationships and outer factors – raiding of east-European nomads and it is chronologically categorized to the end of the Bronze Age and to the beginning of the Hallstatt period (Ha B3-Ha C). The settlement in Sedliská-Počičva was settled in a younger period, according to the present categorization of the Gáva Culture (Ha A-Ha B), which is characterized by blossoming and economic prosperity. We can assess the settlement in Sedliská-Podčičva lived in a stabilised way of life, cultural development, penetration northwards to mountainous terrains and might be seen like an attempt on centralization of a regional power. We assume that in the Slovak part of the upper Tisa River catchment is tenable to consider about two horizons of settlements in the younger and later Bronze Age. The later horizon reflects a period of cultural development and the younger horizon is categorized to the end of the Bronze Age and beginning of the Hallstatt period and it is evident reaction against a threat of the Urnfield Civilization.

Captions

Figure 1. Upland settlements of the Gáva Culture in the Slovak upper Tisa River catchment: 1. Brehov, Trebišov area; 2. Dargov, Trebišov area; 3. Demjata, Prešov area; 4. Dubinné, Bardejov area; 5. Fintice, Prešov area; 6. Haniska, Prešov area; 7. Hermanovce nad Topľou, Vranov nad Topľou area; 8. Hrčeľ, Trebišov area; 9. Choňkovce, Sobrance area; 10. Jarovnice, part Močidľany, Sabinov area; 11. Jasenov, Humenné area; 12. Jastrabie nad Topľou, Vranov nad Topľou area; 13. Kapušany, Prešov area; 14. Komárany, Vranov nad Topľou area; 15. Koňuš, Sobrance area; 16. Kusín, Sobrance area; 17. Nižný Tvarožec, Bardejov area; 18. Obišovce, Košice-vidiek area; 19. Petrovany, Prešov area; 20. Prešov-Šalgovík, Prešov area; 21. Sabinov, Sabinov area; 22. Sedliská-Podčičva, Vranov nad Topľou area; 23. Somotor, Trebišov area; 24. Šarišské Sokolovce, Sabinov area; 25. Terňa, Prešov area; 26. Tuhrina, Prešov area; 27. Tročany, Bardejov area; 28. Veľký Šariš, location Hradný vrch, Prešov area; 29. Veľký Šariš-Kanaš, Prešov area; A – hillfort; B – upland site; C – unknown. Authors: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

Figure 2. Sedliská-Podčičva, district Vranov nad Topľou – excavated sites. 1. Cemetery in Podčičva, eastern slope, altitude 144 – 151m. There was observed a mixed cultural layer (young Bronze Age, La Tène), thickness up to 110 cm, daub landslides, stone destruction, three store holes, a structure with a pole construction of irregular rectangular form and store holes of other structures there. Rich ceramic material (pot, amphora, plate form fragments, cups with reliefs, engrave and groove decoration), a stone and ceramic relief in the form of

a human leg, little bronze sickle, fragments of a mould, animal bones; 2. Little manorial meadow, south-east slope, under the top of the hill. Observed mixed layer of soil was caught with ceramic findings there (young Bronze Age, La Tène period, Early Middle Age); 3. – 4. West slope of the hill – private orchards. Found three burnt down formations – ovens – formed in semi-arc at an irregular oval form hole, mixed cultural layer with findings of ceramics, whorls and archaeo-botanic scraps; 5. – 6. Top of the hill, north-west part in front of the castle, altitude 195-210 m – description of structures are in the contribution; 7. – 8. Northwards from the cemetery, above the road Vranov – Stropkov. There were caught four dug structures there. It is an exceptional structure (1/96) by its size and interior with a stone fireplace. Findings of fragmentary ceramics and a miniature bowl; 9. Eastwards from the eastern bastion of the castle. There were found, except the Middle Age and La Tène material, ceramics from the Bronze Age (including a miniature bowl) there as well. Authors: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

Figure 3. Sedliská-Podčičva, district Vranov n. T. Features 1/94 (down), 2/94 (up) and double line of post holes. 1 – surface forest soil; 2 – bright brown disturbed layer; 3 – dark brown layer with higher appearance of findings; 4 – filling of the structure; 5 – traces of a fireplace; 6 – stone object. Authors: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

Figure 4. Sedliská-Podčičva, district Vranov n. T. Feature 1/95. 1 – surface forest soil; 2 – bright brown disturbed layer; 3 – dark brown layer with higher appearance of findings; 4 – filling of the structure; 5 – stone; 6 – stony layer – rest of stone processing activity in the Middle Ages/Modern times. Authors: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

Figure 5. Sedliská-Podčičva, district Vranov n. T. Section through the rampart. A-B – north profile, C-D – south profile, E-F – western profile. 1 – surface forest soil; 2 – bright brown layer; 3 - bright brown layer with unclear darker strips; 4 – little dark (black) layer;, 5 – brighter, separating layer 3 and 8; 6 – yellow/brown layer; 7 – darker, unclear layer; 8 – dark, with stones; 9 – dark (black) cultural layer – clay core of the rampart; 10 – smaller stones into layers – burnt down daub; 12 – stone core of the rampart; 13 – dark, not very recognizable from the layer 9; 14 – clay subsoil. Authors: M. Kotorová-Jenčová, L. Krokker

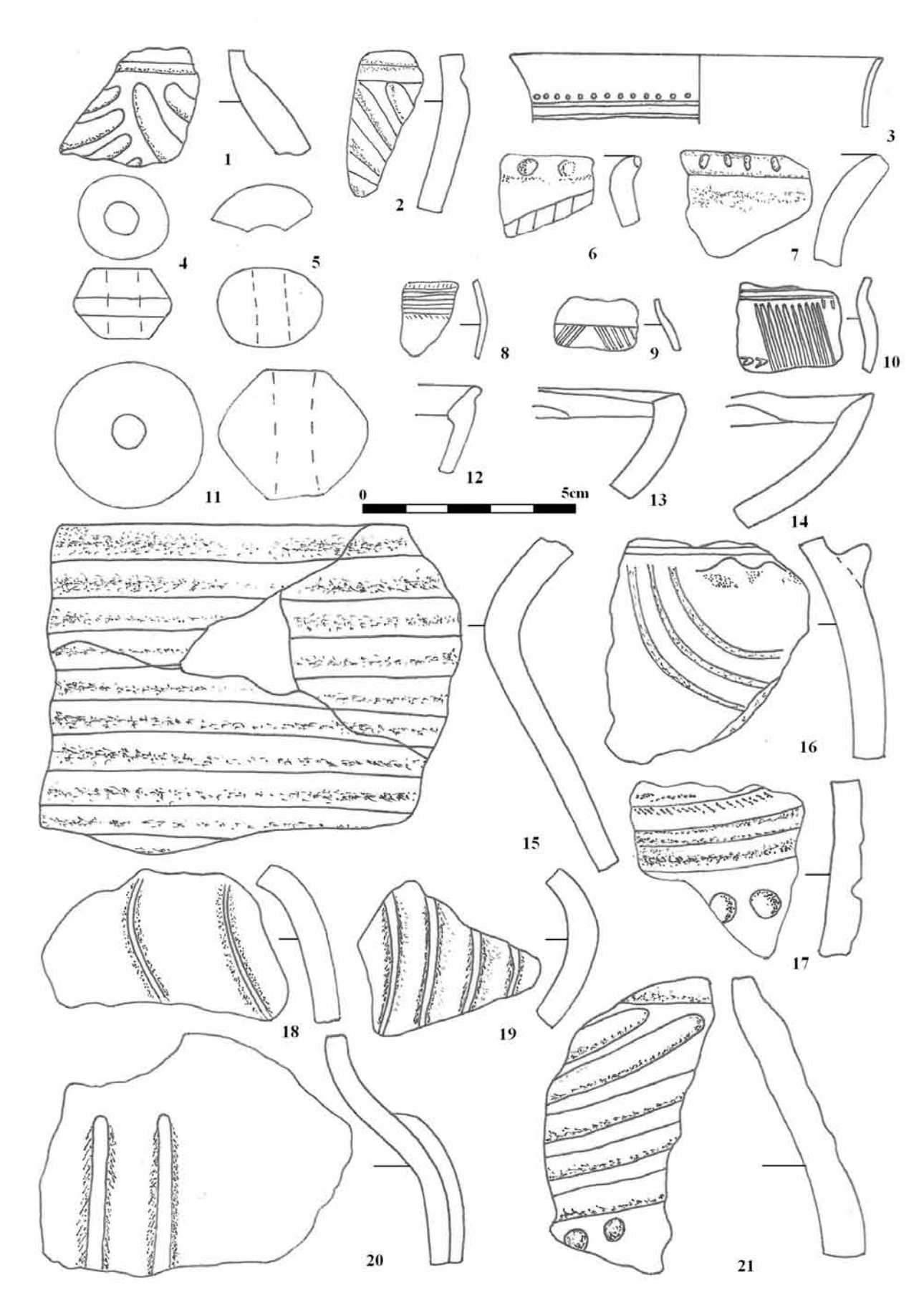
Pl. I. Sedliská-Podčičva, district Vranov n. T. Whorls (4, 5, 11) and selection of pottery finds. Author: M. Kotorová-Jenčová

Pl. II. Sedliská-Podčičva, district Vranov n. T. Convex bronze ornamental plate (1), miniature vessels (2-4), figurine (5) and selection of pottery finds. Author: M. Kotorová-Jenčová

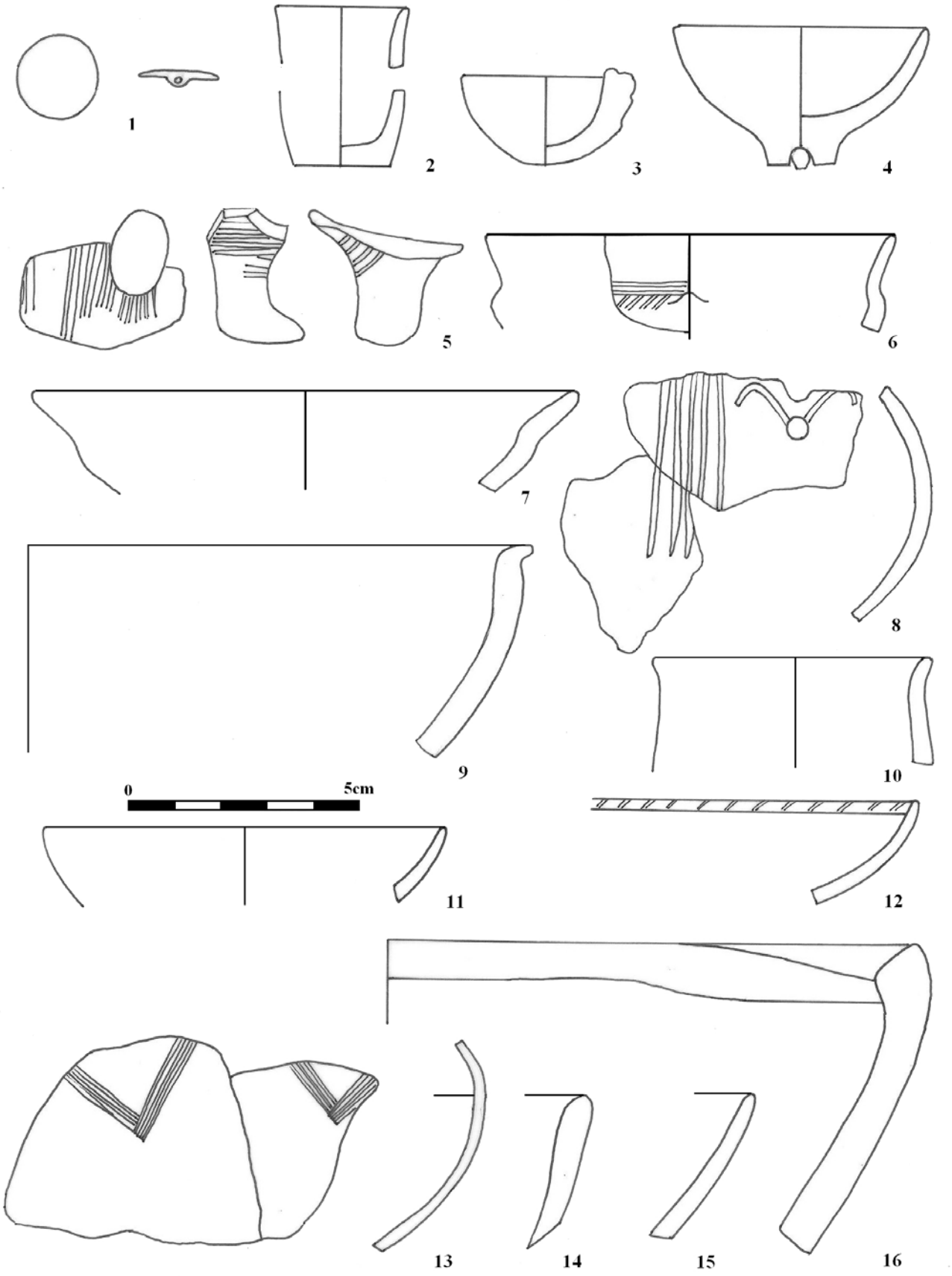
Pl. III. Sedliská-Podčičva, district Vranov n. T. Selection of pots. Author: M. Kotorová-Jenčová

Translated by Mariana Muravská

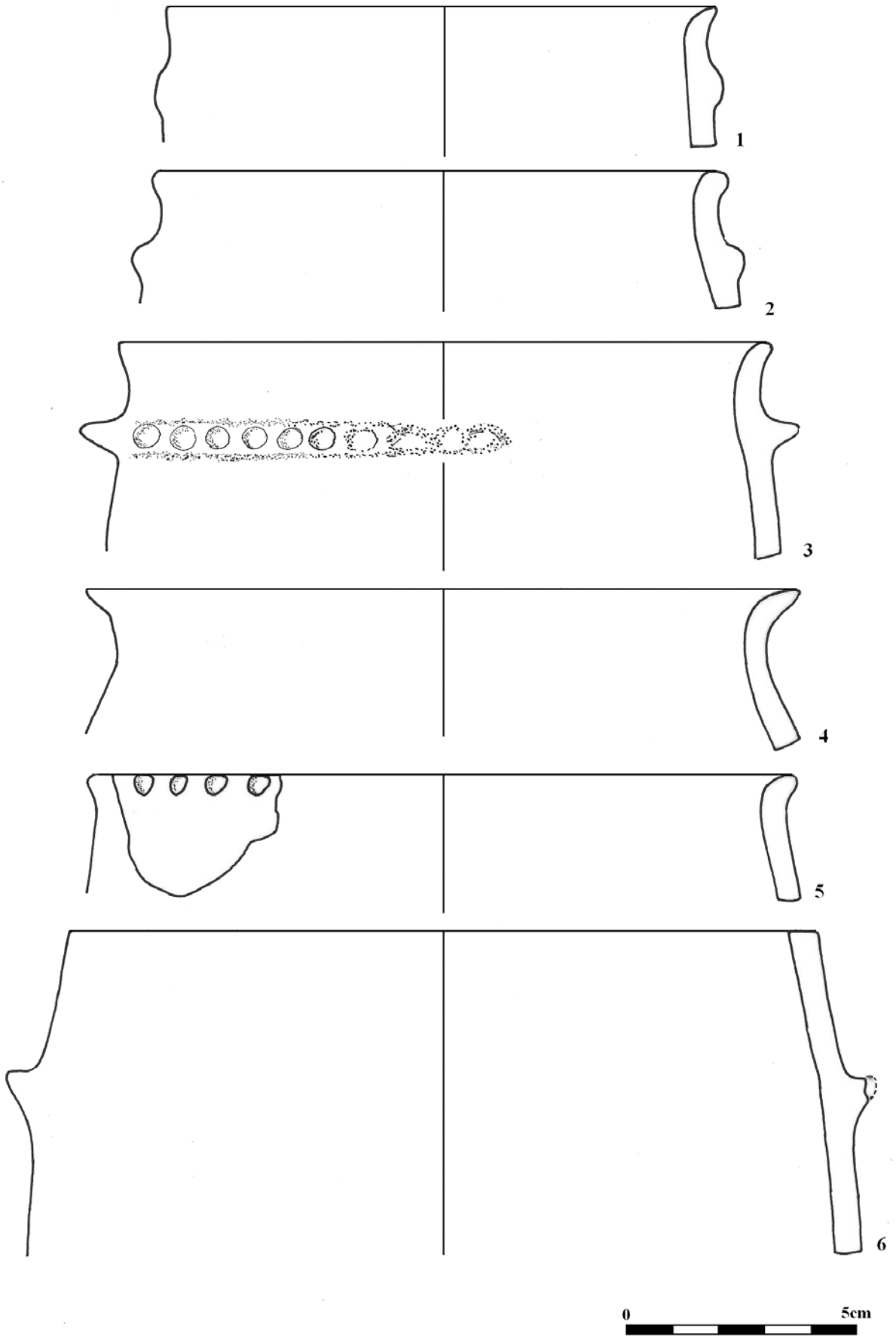
PhDr. Mária Kotorová-Jenčová, PhD.
Vlastivedné múzeum v Hanušovciach n. T.
Zámocká 160/5, 094 31 Hanušovce n. T., Slovenská republika
kotorova.m@gmail.com

Tab. I. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov n. T. Prasleny (4, 5, 11) a výber keramického materiálu. Kresba: M. Kotorová-Jenčová

Tab. II. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov n. T. Bronzová pukličkovitá nášivka (1), miniatúrne nádoby (2-4), plastika (5) a výber keramického materiálu. Kresba: M. Kotorová-Jenčová

Tab. III. Sedliská-Podčičva, okr. Vranov n. T. Hrnce. Kresba: M. Kotorová-Jenčová